

Veel leesplezier

Marco Singelenberg

Figurant in de Hoofdrol

Een fietsreis
van de Noordkaap naar Kaapstad

Schrijver: Marco Singelenberg
Coverontwerp: Marco Singelenberg
ISBN: 9789402171211
© Marco Singelenberg 2018

Inhoud

De Foto's	1
1 De Figurant	3
2 Van Nederland naar de Noordkaap	7
3 De Aanloop	11
4 Noord-Europa	21
5 De Voorbereiding	39
6 Oost-Europa	53
7 De Spullen	87
8 Zuid-Europa en Turkije	99
9 De Reden	123
10 Met de boot naar Zuidwest-Europa	133
11 Het Gevaar	153
12 Noord-Afrika	173
13 De Kameleon	207
14 West-Afrika	219
15 De Basis	267
16 Oost-Afrika	283
17 De Feiten	311
18 Zuidelijk Afrika	319
19 Het Weer	363
20 Nederland	367

De Foto's

Op de voorkant van dit boek staat een foto van mij. Ik zit daar midden in de nacht een sigaar te roken op het noordelijkste punt van Europa.

Op de kleine foto op de achterkant zit ik ook een sigaar te roken, maar dan op het zuidelijkste punt van Afrika.

In het boek zelf heb ik verder geen foto's opgenomen.

Maar daar is een oplossing voor.

Mocht je tijdens het lezen plotseling de behoefte voelen te controleren of je visualisatie van die mooie natuur in Scandinavië, die wilde dieren in Tanzania of die slechte wegen in Oekraïne een beetje lijkt op hoe het in werkelijkheid was, of mocht je juist vurig hopen dat dat nare beeld dat je in je hoofd hebt gekregen van mij in een sauna op een Finse hotelkamer helemaal niet klopt, dan kun je dat nagaan op de volgende eenvoudige website:

www.figurant-in-de-hoofdrol.jouwweb.nl

Op die website heb ik onder ieder dagboekhoofdstuk wat foto's opgenomen.

Dus, voel je er wat voor de foto's te bekijken van de kathedraal met die gekleurde koepels in Sint-Petersburg, van Turkije in de sneeuw, van kamperen op het strand, van de medina van Tetouan, van mij met lange baard, van de Victoriawatervallen of van mijn Afrikaanse vrienden, zoek die dan gewoon maar even op zou ik zeggen.

1

De Figurant

Ik ben Marco
En ik ben niet in de bloei van mijn leven.
Ik ben geen niet-lullen-maar-poetsen-type.
Geen emotionele rollercoaster.
Geen betweter, romanticus, grapjas, weldoener, geldwolf of muurbloem.
Geen haantje-de-voorste.
Geen anarchist.
Geen atheïst.
Geen egoïst.
Geen realist.
Geen pessimist.
Geen alcoholist.
Geen boom van een kerel.
Geen hielenlicker of neuroot.
Ik ben niet bovenmatig intelligent.
Ik ben niet van alle markten thuis.
Ik sta niet met beide benen op de grond.
En ik ben zeker geen gangmaker op feestjes.

Ik ben vlees noch vis.
Ik hoor nergens thuis.
Ik ben overal thuis.

Ik werk op kantoor,
Maar ik ben geen ambtenaar.
Ik ben ook geen postbode, heftruckchauffeur of barkeeper.
Geen student, geen jurist, geen doelman.
Geen echtgenoot. Geen goede vriend.
Ook al lijkt het erop
Dat ik dat allemaal ben
Of ooit ben geweest,
Ik ben het niet.
Ben het ook nooit geweest.

Ik ben niet eens volwassen.
Ik ben alleen maar groot gegroeid.

De figurant.
Dat is wat ik ben.
En wat ik altijd ben geweest.
De figurant.
Dat is alles wat ik ooit zal zijn.
Dat is alles,
Alles wat ik ooit heb willen worden.

Ik b n geen kluizenaar. Ik ben vaak en graag alleen.
Ik b n geen avonturier. Ik reis de wereld rond.
Ik b n geen schrijver. Ik maak een boek.
Ik b n geen fietser. Ik fiets.

Ik ben de figurant.

De figurant in het leven.
De figurant in de hoofdrol.

Zweden

Noorwegen

Finland

Estland

Letland

Litouwen

Wit-Rusland

Polen

Denemarken

Nederland

Duitsland

Berlijn

Praag

Tsjechië

gd
rijk

Londen

Google My Maps

Parijs

Oek

2

Van Nederland naar de Noordkaap

*Arnhem (Nederland) – Kopenhagen (Denemarken) –
Oslo (Noorwegen) – Bodø – Tromsø – Honningsvåg*

Donderdag 18 juli, Arnhem (Nederland) – Kopenhagen (Denemarken)

Eindelijk.

Het is half acht in de avond en eindelijk ben ik vertrokken. Eindelijk zit ik in de trein. In de nachttrein van Arnhem naar Kopenhagen. Dat kost maar 29 euro en voor dat geld mag ik mijn fiets gewoon meenemen. De coupé zit vol met Franse backpackmeisjes, maar voor één keer is dat niet zo erg. Het lukt ze niet om me te irriteren. Daar is mijn stemming te goed voor.

Ik heb er namelijk echt zin in. Ik heb bedacht van het meest noordelijke punt van Europa naar het meest zuidelijke punt van Afrika te reizen. Op de fiets. Alleen. Ik heb dat bedacht en nu ga ik het ook echt doen.

Maar om dat plan uit te kunnen gaan voeren, moet ik wel eerst op de Noordkaap zien te komen. En die ligt nog best een kolere-end van huis.

Nu had ik ervoor kunnen kiezen met het vliegtuig te gaan.

Dan ben je er zo.

Maar ik ga niet met het vliegtuig.

Ik ga met het openbaar vervoer.

Want ik wil er niet zo zijn.

Voor ik begin met fietsen wil ik een voorstelling hebben van hoe ver weg die Noordkaap eigenlijk is. Bovendien heb ik een korte adempauze nodig om die idioot hectische periode achter me te laten, en op deze manier kan ik mooi op mijn gemak wennen aan het idee van op reis zijn.

Dat wennen begint met veertien uur lang in een volle coupé zitten. De trein raast door Duitsland richting Denemarken. Met mijn ogen dicht luister ik naar de Franse meisjes. Ik moet om ze lachen. Ze zijn zo druk dat ik er rustig van word.

Zaterdag 20 juli, Kopenhagen

Kopenhagen is een leuke stad. Een leuke stad voor een stedentrip. Een leuke stad om te beginnen.

Het is goed weer en bij de kleine zeemeermin barst het dan ook van de toeristen. Nyhavn is erg mooi, de vikingtentoonstelling in het Nationalmuseet is de moeite waard, maar een pretpark als Tivoli is een minder goed idee. Al die vrolijke stelletjes met hun uitgelaten kinderen zorgen ervoor dat die romantische lichtshow net iets te eenzaam lijkt.

Terug in mijn belachelijk dure hotel in het centrum zie ik op tv dat Chris Froome de Tour de France gaat winnen. Een laatste stuiptrek van het leven thuis.

Woensdag 24 juli, Oslo (Noorwegen) – Bodø

Een lawine gooit roet in het eten tijdens mijn treinreis van Oslo naar Bodø en al na twee uur moet ik mijn fiets boven op drie andere fietsen onder in een bus gooien. Die bus brengt me naar het station van Dombås. Als we daar laat in de avond aankomen, staat de trein naar Bodø al te wachten.

Het is precies middernacht als de trein vertrekt. Ik ben moe en heb een blikje bier nodig. In Noorwegen kost een blikje bier in de trein 10 euro. Ik heb heel hard een blikje bier nodig. Dus ik betaal 10 euro.

Zo vlug ik kan drink ik het leeg in de afschuwelijke restauratiewagon. Daarna loop ik terug naar mijn stoel, waarop de mensen van de Noorse Spoorwegen een opblaasbaar kussentje en een warme deken voor me hebben klaargelegd. Daar maak ik dankbaar gebruik van.

Ik val tegen het raam aan in slaap.

Als ik, voor mijn gevoel niet eens veel later, mijn ogen even open, zie ik door het raam hoe de zon opkomt boven de fjorden. De trein lijkt over het water te rijden en tegen een achtergrond van pastelkleurig besneeuwde bergtoppen stijgen de wolken in dunne slierten langzaam uit dat water op.

Ik kijk op de klok. Het is half vier in de nacht. Het is half vier in de nacht en ik rijd door een Noors sprookje. Het is half vier in de nacht, en ik ben op reis.

Zaterdag 27 juli, Tromsø – Honningsvåg

Na een treinreis van 14 uur naar Kopenhagen, een boottocht van 17 uur naar Oslo, een marathon van 18 uur in trein en bus naar Bodø en een busrit van 13 uur naar Tromsø, ben ik vandaag, na een tocht van 21 uur, door de fameuze, langzaam door de Noorse fjorden manoeuvrerende Hurtigruten, uiteindelijk afgezet in het stadje Honningsvåg.

Daar zit ik nu in een hotelletje aan de fjord, helemaal in het noorden van Noord-Noorwegen, nog maar 33 kilometer bij de Noordkaap vandaan. De reis hiernaartoe was leuk: Kopenhagen, het moderne nieuwe operagebouw in Oslo, de tochten langs de fjorden, de haven van Bodø en de futuristische kathedraal van Tromsø. Allemaal heel leuk, maar meer dan een beetje voorspel is het niet geweest.

Het echte werk gaat nu pas beginnen.

Vanaf nu moet er gefietst gaan worden.

Vanaf nu moet er heel erg veel gefietst gaan worden.

3

De Aanloop

Het is juli 2010 en ik woon in een leuke, kleine flat in Arnhem. Ik woon daar samen met Marloes, de mooie, lieve dame met wie ik in 2006 ben getrouwd.

Met Marloes ben ik getrouwd omdat ze zo leuk en zo bijzonder is en omdat het me leuk leek om getrouwd te zijn. Met haar.

En het is ook leuk en bijzonder om met haar getrouwd te zijn. Het is prettig en veilig om ook officieel te horen bij degene die jou zo speciaal vindt dat ze je naam wil dragen. Mensen die zeggen dat trouwen niet meer is dan samenwonen met een papiertje, die hebben geen gelijk. Trouwen voegt wel degelijk iets toe.

Toch leid ik niet het leven dat ik voor ogen heb. Ik heb soms het idee dat we een leven zijn gaan leiden waar we geen van tweeën voor in de wieg zijn gelegd. Met Kerst en met verjaardagen gaan we op visite bij familie. In de zomer een paar weken op vakantie. Af en toe een weekendje ertussenuit of een keer uit eten. Af en toe naar de bioscoop of naar een concert. Soms naar vrienden. Op zondag eerst naar voetbal kijken op tv en daarna naar Boer zoekt Vrouw. Marloes heeft een vaste baan en sinds kort ga ook ik weer iedere dag trouw met de trein op en neer naar mijn redelijk betaalde kantoorbaan in Utrecht. En we hebben een kat.

Om nou te zeggen dat ons leven een echt grotemensenleven is geworden, nee, dat niet, dat gaat te ver. Het lijkt er meer op dat we ten onder dreigen te gaan in die grotemensenwereld. Alsof we erin aan het verdrinken zijn.

Op het moment dat we trouwden, waren Marloes en ik een Wij. Een hele sterke Wij. Je had ons, en dan was er ook nog de rest van de wereld. Wij tegen de rest. Wij tegen de grotemensenwereld. We sloten ons gewoon op in onze kleine tweekamerflat op de vierde verdieping en dan was er niemand, helemaal niemand die ons nog iets kon maken.

Dat is het gevoel dat ik lang heb gehad.

Maar in dat gevoel zijn langzaam maar zeker haarscheurtjes gekomen.

Ik kan niet met droge ogen zeggen dat ik het niet langer leuk vind om getrouwd te zijn. Leuk is het voor mij altijd gebleven en ook Marloes is nog altijd geweldig. Toch zijn we in mijn droge ogen niet meer de Wij die we ooit waren. We staan niet meer samen in het middelpunt van alles. Het is niet meer Wij tegen die wereld. Het is Wij in de wereld geworden, de wereld waar we niet toe behoren, maar waar we ook niet onderuit kunnen. Onze band wordt minder sterk en de Wij lijkt langzaam te verdwijnen. Getrouwd zijn is niet meer zo vanzelfsprekend als het ooit was. Getrouwd zijn blijkt niet alleen leuk, maar ook moeilijk te zijn. Getrouwd zijn blijkt eigenlijk vooral heel moeilijk te zijn. Zelfs met Marloes.

Getrouwd zijn is dus moeilijk. Getrouwd blijven is nog moeilijker.

Ik ben lang blijven geloven dat als je maar van elkaar houdt, het niet anders kan dan dat het goedkomt. Vanzelf. Maar dat is niet zo. Om getrouwd te blijven, is getrouwd zijn iets waar je heel erg hard je best voor moet doen. Zeker als het leven van de een zo tegenovergesteld is aan het leven van de ander. Want als je niet oppast, als je heel even niet oplet, dan is de Wij opeens geen Wij meer. Wij wordt dan Ik.

In dat stadium is ons huwelijk nu beland. Dat we er heel erg hard ons best voor moeten gaan doen om samen Wij te blijven. En dat blijkt te veel gevraagd. Dat is te moeilijk. Te moeilijk voor mij. Te moeilijk voor Marloes. Te moeilijk voor twee mensen die nog altijd heel veel van elkaar houden, maar bij wie de manier van leven zo tegenovergesteld is, dat je best doen niet langer genoeg is.

Het is te moeilijk. Het lukt ons niet.

Er bestaan van die filmpjes die beginnen met een shot van een stelletje. Een jongen en een meisje zitten ergens in een park op het gras te picknicken. Dan begint de camera uit te zoomen. De mensen op het kleedje worden steeds kleiner. De camera zoomt verder uit en de twee mensen zijn al lang niet meer in beeld als je ziet hoe de stad, het land, het continent en uiteindelijk de hele aarde kleiner en kleiner wordt. Ons zonnestelsel komt voorbij. En het uitzoomen gaat door. En door, net zolang tot je je in een wirwar van zonnestelsels begeeft, duizenden lichtjaren verwijderd van het grasveld waar die twee geliefden nu op hun kleedje aardbeien zitten te eten.

Dat is mijn leven.

In die filmpjes wordt vervolgens weer ingezoomd. In razend tempo kom je steeds dichterbij, totdat je weer terug bent bij het verliefde stelletje op het gras. Het ziet er gezellig uit. Ze zijn gestopt met eten en zij heeft haar hoofd inmiddels op zijn schoot gelegd. Maar het houdt hier niet op. Er wordt verder ingezoomd op de man, op zijn rechterhand, zodat je je in een huidplooi lijkt te bevinden. En verder. Je gaat daadwerkelijk zijn lichaam in. Steeds verder. En verder, tot je in een elektron in een atoom in een molecuul in een cel terecht bent gekomen en de wereld zo klein is geworden dat ik er geen touw meer aan vast kan knopen.

Zo zie ik het leven van Marloes.

Allebei zijn we op zoek. Op zoek naar de grootsheid der dingen. Ik zoek de grootsheid in ruimte. Zij vindt die grootsheid in details. Voor mij was zij een verademing. Ik was voor haar een openbaring. Althans, dat denk ik. In mijn ogen ben ik de kleine dingen gaan waarderen en heeft zij de grote dingen ook door mijn ogen leren zien. En dat was mooi, heel mooi, maar het kon niet eeuwig blijven duren. De openbaring wordt gewoonte, de verademing verstikking. Rust wordt onrust en geluk ongeluk. Ons dagelijks leven wordt steeds meer teruggebracht tot bezigheidstherapie. Tot dagbesteding voor de onrustigen.

Het wordt tijd dat ik weer ga uitzoomen.

En zij moet weer gaan inzoomen.

*

Het is juli 2013 en het leven dat ik niet voor ogen had staat op het punt ten einde te komen.

Marloes was de eerste die andere plannen kreeg. Vlak nadat we drie jaar geleden uit elkaar zijn gegaan, is ze naar een klooster in Japan vertrokken om daar onder te duiken in de wereld van het zenboeddhisme. En dat is ook precies wat ze op dat moment moest doen. Ik vond het erg dat ze weg was, maar ik was ook trots op haar en ik kon toch moeilijk ontkennen dat een wereld van mediteren en theeceremoniën, van koans en chanten, op dat moment beter bij haar paste dan een leven met mij.

Maar ook voor mij was de tijd voor een ander leven aangebroken en ongeveer op hetzelfde moment begonnen zich in mijn achterhoofd langzaam nieuwe plannetjes te vormen. Inmiddels zijn die plannetjes plannen geworden en zitten ze al lang niet meer in mijn achterhoofd, maar zijn ze stukje bij beetje een steeds prominentere plaats gaan innemen in mijn dagelijkse denkpatroon.

Vorig jaar heb ik definitief besloten dat ik op de fiets naar Afrika zou stappen.

Ik moest de wijde wereld weer in en ik kon daar niet veel langer meer mee wachten, ondanks de onopgeloste losse eindjes die me, als ik niet op zou passen, een goed excuus zouden geven om te blijven zitten waar ik zit.

Een van de losse eindjes die ik graag opgelost had gezien was ons huwelijk. Officieel waren we nog getrouwd, terwijl Marloes nog lang en breed in Japan zat. Een ander was dat het steeds minder goed ging met de gezondheid van mijn moeder, die het ook nog eens echt afschuwelijk vond dat ik ervoor heb gekozen het ruime sop weer op te zoeken.

Dergelijke zaken zouden het er niet makkelijker op maken me helemaal los te trekken uit de Nederlandse klei, maar goed, het moest maar zo. Ik kon niet wachten tot Marloes terug zou komen. Die kon nog wel jaren wegblijven. En ook mijn moeder zou nog best eens jarenlang door kunnen gaan met voortkwakkelen. Ze hield het al jarenlang op die manier vol, dus waarom zou ze daar nu ineens mee stoppen?

Maar merkwaardig genoeg loste alles wat onopgelost was zichzelf vanaf het begin van dit jaar in een rap tempo op.

In februari heeft Marloes het kloosterleven nogal plotseling (of beter: voor mij nogal plotseling) vaarwelgezegd. Ze is teruggekomen naar Nederland en we zijn meteen begonnen met regelen. Een bezoek aan een advocaat. Het opstellen van een convenant. Een bak geld betalen voor wat formaliteiten. Een routine-uitspraak van een rechter. En op 12 juni was de scheiding een feit. Een echtscheiding blijkt verrassend eenvoudig te zijn.

Toch had ik het er verrassend moeilijk mee. Het viel me zwaar haar na al die tijd weer te zien en ik begon te twijfelen. Te twijfelen of ik haar niet terug wilde. Of we het niet toch nog een keer moesten proberen. Ik hield nog van haar, natuurlijk hield ik nog van haar, en dat maakte het lastig om in te zien

dat samenleven niet meer zou gaan. Dat de situatie niet meer om te keren was, hoe graag ik dat ook zou willen.

Ik had het er moeilijk mee, maar ik snapte ook wel dat het goed was zo. Beter in ieder geval. Samenleven zou nooit meer gaan en zou ook nooit meer gaan gebeuren. De Wij die we al die tijd geweest zijn, die Wij kunnen we nooit meer worden. Dat moet ik accepteren en dat doe ik dan ook maar.

Ik heb er vrede mee dat het is gelopen zoals het is gelopen en ik begrijp dat het beter is dat het niet goed is gelopen. Toch is de smaak die achterblijft wrang. Het is nou eenmaal bitter dat degene die ooit mijn grote liefde was definitief is gedegradeerd tot niet meer dan een mooie herinnering. Een voetnoot bij mijn leven, dat is alles wat ze na al die moeite is geworden. En ze had meer verdiend dan dat.

En dan mijn moedertje. Mijn lieve, oude moedertje. Liever noem ik haar geen los eindje, dat is wat respectloos, maar in de praktijk was dat wel wat ze geworden was.

Al jaren sukkelde ze met haar gezondheid, maar toen ze in mei van dit jaar voor de zoveelste keer thuiskwam uit het ziekenhuis, was het anders dan anders. Het ging slechter dan ooit en ze deed wat ze haar hele leven nog nooit had gedaan. Ze gaf het op.

Ze gaf het gewoon zomaar op.

Jaar in jaar uit heeft ze voor iedereen gezorgd. En nu was ze uitgezorgd. Ze was klaar en dat wist ze. Ze wist dat ze snel dood zou gaan.

En ze ging ook snel dood.

Twee weken heeft ze het nog volgehouden. Twee weken heeft ze zich nog thuis door ons laten verzorgen. De twee langste en zwaarste weken van mijn leven. En de twee mooiste. Als een soort defilé met steeds dezelfde mensen verschenen we om beurten in haar huiskamer, haar kinderen en kleinkinderen. Geweldig vond ze dat. De rijkste vrouw op aarde noemde ze zichzelf en het is ongelofelijk dat iemand zo dankbaar kan zijn, alleen maar omdat wij twee weken lang voor haar deden wat zij haar hele leven voor ons heeft gedaan.

Toen die twee weken voorbij waren vond ze het welletjes geweest. Na die twee weken wilde ze ermee stoppen. Ze wilde dood en het enige wat daarvoor nodig was, het enige wat ze daarvoor vroeg, was een beetje hulp van een huisarts. Die moest haar een spuitje geven, dat ervoor zou zorgen

dat ze in zou slapen en niet meer wakker zou worden. Palliatieve sedatie heet dat.

Maar de artsen wilden haar niet helpen. Tot twee keer toe wilden ze geen palliatieve sedatie toepassen, omdat ze vonden dat het nog te goed met haar ging. De artsen weigerden haar dood te maken, hoe graag ze dat ook wilde.

Kennelijk vinden ook dokters de dood heel eng.

Maar mijn moeders wil is wet. Zelfs als ze op sterven na dood is. Als mijn moeder iets in haar hoofd heeft, dan gebeurt het ook. Dus als mijn moeder dood wil, dan gaat ze dood. Met of zonder hulp.

Op de dag dat de huisarts haar voor de tweede keer te gezond had verklaard om te sterven, was het mijn beurt om bij haar te blijven slapen. Bij mijn broer was ik die avond de finale van de Champions League gaan kijken en hoewel ze me die middag op het hart gedrukt had op tijd bij haar terug te zijn, was ik toch wat later dan gehoopt. Het was bijna middernacht toen ik thuiskwam en ze lag al te slapen.

Maar net op het moment dat ik in mijn provisorische bed naast haar op de grond wilde gaan liggen, werd ze wakker. Klaarwakker. Ze was erg in de war geweest de laatste dagen, maar nu was ze midden in de nacht op een bijna enge manier kristalhelder.

‘We hebben het altijd goed gehad samen, hè?’ vroeg ze me, om zich ervan te verzekeren dat zij niet de enige van ons tweeën was die dat vond. ‘We hebben het heel goed gehad’, antwoordde ik naar eer en geweten. Ze wilde per se dat ik nog iets uit een la zou pakken, maar toen ik niet meteen begreep wat ze bedoelde, liet ze dat voor wat het was. Ze had wel wat belangrijkers te doen dan zich druk maken om een of ander papiertje.

Ze ging weer liggen en realiseerde zich op dat moment vol afschuw dat ze nog moest plassen. En als ze nog twijfelde, als ze op dat moment nog niet zeker had geweten of ze wel dood wilde, dan was dit toch echt de druppel. Want als het eenmaal zover is gekomen dat je jongste zoon je moet helpen met het ophalen van je onderbroek, dan is het hoog tijd ermee op te houden. Dan is de emmer echt overgelopen.

Ik kreeg nog een van haar uiterst zeldzame omhelzingen en daarna is ze, met haar pufapparaatje nog in haar hand, in slaap gevallen. Voor de allerlaatste keer.

Moeder dood. Huwelijk over. Niet leuk. Wel praktisch. De weg was geëffend om probleemloos op reis te gaan.

Dat ik geen huis meer had was op dat moment alleen wat minder praktisch.

Ergens in mei heb ik ons knusse huisje in het mooie Arnhem verlaten en is Marloes er weer ingetrokken. Ik heb wat kleding en een paar boeken in mijn rugzak gestopt, heb onze poes Miwi met de rest van de spullen bij haar achtergelaten en de maanden tot mijn vertrek heb ik een zwervend bestaan geleid. Slapen deed ik afwisselend bij mijn zus in Hilversum en bij vakantievierende vrienden en alsof dat allemaal nog niet rommelig genoeg was moest ik, tussen alle scheidingsperikelen, uitvaartperikelen en het zwerven van de ene slaapplek naar de andere door, ook nog gewoon iedere dag naar Utrecht op en neer om aan mijn verplichtingen als semi-ambtenaar te voldoen.

Ook daar moest uiteraard een einde aan komen, maar dat was vrij eenvoudig te regelen. Om daar een einde aan te maken, om nooit van mijn leven meer te hoeven werken, hoefde ik maar één briefje te schrijven, een briefje waarin ik zo vriendelijk mogelijk heb uitgelegd dat ik na 1 juli niet meer terug zou komen.

Zo simpel is het dus. Zo makkelijk kun je dus in één klap af zijn van alles wat je op je plek houdt. In een tijdsbestek van een maand was ik gescheiden, dakloos, werkloos en wees. Als donderslag bij heldere hemel waren al mijn verantwoordelijkheden weggevallen en alle schepen achter me verbrand.

Nou ja, alle schepen, er is natuurlijk meer. Er is familie. Maar mijn familie redt zich ook wel zonder mij. En er zijn vrienden. Maar vrienden kun je zomaar achterlaten. Want dat zijn vrienden. Of ze zijn het niet, en dat is bijna hetzelfde.

Door al die randverschijnselen zou ik bijna vergeten dat ik ook nog echt op reis moest en dat ik binnen afzienbare tijd toch echt moest vertrekken. En dat vertrekken, dat gaat nou ook weer niet helemaal vanzelf. Tussen neus en lippen door was er nog behoorlijk wat dat geregeld diende te worden. Een visum hier. Een treinkaartje of een inenting daar. Ik moest spullen kopen, routes plannen, vrienden bezoeken, familie bezoeken,

abonnementen opzeggen, adreswijzigingen doorgeven, bankzaken regelen, nog meer vrienden bezoeken en mijn fiets reisklaar laten maken.

Kortom. Hectisch dus. Zo kan ik de laatste weken en maanden voor mijn vertrek rustig omschrijven. En hectisch is dan nog zacht uitgedrukt. Eén grote chaos is het geweest.

Maar nu is het moment aangebroken dat alle rookwolken als sneeuw voor de zon zijn verdwenen. Dat ik de zon weer zie schijnen en dat alle chaos achter de rug is. De hectiek is in één klap weg, lijkt zelfs nooit te hebben bestaan, en de rust is daar. Zomaar ineens is de rust daar. Nadat maandenlang alles en iedereen in mijn oren heeft staan schreeuwen, is daar nu die allesoverheersende stilte.

Geen verplichtingen meer. Geen verantwoordelijkheden. Geen gedoe.

De vrijheid kan beginnen.

Het leven kan beginnen.

*

Het is 18 juli 2013. Vroeg in de avond. En daar staat 'ie dan. Midden in de kamer. Volgepakt met spullen. Mijn fiets. Mijn reisgenoot en enige vriend voor de komende anderhalf jaar. Alles is klaar voor vertrek vanuit mijn oude huis in Arnhem.

Marloes heeft nog wat te eten voor me gemaakt. Een gierstsalade. Als mijn bord leeg is kus ik haar gedag. Ik neem de lift naar beneden, duw mijn fiets door de buitendeur de flat uit, stap op en rijd naar het station.

De vrijheid tegemoet.

Het leven tegemoet.

4

Noord-Europa

*Honningsvåg (Noorwegen) – Skarsvåg – Honningsvåg –
Smørfjord – Skaidi – Alta – Masi – Kautokeino –
Enontekiö (Finland) – Muonio – Aareavaara (Zweden) –
Pello (Finland) – Rovaniemi – Ranua – Pudasjärvi –
Puolanka – Kajaani – Iisalmi – Kuopio – Varkaus –
Savonlinna – Pistoniekka – Karankamäki – Lahti –
Järvenpää – Helsinki – Mariehamn (Åland) – Kumlinge
– Helsinki (Finland) – Porvoo – Hamina*

Zondag 28 juli, Honningsvåg (Noorwegen) – Skarsvåg

Daar sta ik dan. Buiten het fraaie, aan de bedrijvige fjord gelegen hotelletje in Honningsvåg. Fiets aan de hand. Een tikkeltje onwennig. Lichtelijk opgewonden. Een beetje zenuwachtig. De grote trek naar het zuiden staat op het punt van beginnen, maar eerst moet ik nog even 33 kilometer noordwaarts, naar het allernoordelijkste puntje van het Europese continent, naar het punt van waaruit het onmogelijk is over land nog verder omhoog te gaan.

Om bij de Noordkaap te komen moet ik direct een heuvel over. En dat valt niet mee. De afgelopen drie jaar heb ik achter een bureau op een kantoor doorgebracht en de enige keren dat ik ook maar in de buurt van een fiets ben geweest, waren de keren dat ik met de kat naar de dierenarts moest. Ik ben best een beetje dikkig geworden en ik ben begonnen met roken. Met andere woorden, conditie is voor mij niet veel meer dan een vage bekende uit een vervlogen verleden.

Toch zal ik met die conditie van een boterkoek wel gewoon die heuvel over moeten.

Met horten en stoten, gehijg en gevloek, pijn in m'n poten, een bonzend hart en een kloppend hoofd worstel ik me naar boven, om na 21 kilometer meer dood dan levend aan te komen bij een kale, kleine camping. Daar zet ik mijn tent op en eet ik vissoep. Komende nacht is de laatste nacht waarin de zon niet ondergaat en als ik zou willen, dan zou ik zelfs midden in de nacht het laatste stukje naar de Noordkaap af kunnen leggen.

Dat wil ik wel, dus rond middernacht stap ik weer op de fiets.

De Noordkaap is best een mooie plek, maar vooral ook een hele toeristische plek. Hordes mensen zitten dagenlang in de bus, met als enige doel thuis te kunnen zeggen dat ze op het noordelijkste puntje van Europa hebben gestaan. Ik hoop voor ze dat ze er, als ze eenmaal thuis zijn, niet achter hoeven te komen dat hun reis voor niets is geweest en dat ze nooit te weten komen dat de Noordkaap helemaal niet dat meest noordelijke

puntje is. Het noordelijkste plekje van ons continent is namelijk een plekje dat vlak bij en, op 71°11 noorderbreedte, net iets noordelijker dan de Noordkaap ligt.

Knivskjelodden heet dat plekje.

En bij Knivskjelodden kun je niet komen met de bus. Naar Knivskjelodden loopt geen weg. Naar Knivskjelodden kun je niet eens fietsen. Bij Knivskjelodden kun je alleen maar komen via een 9 kilometer lang, rotsachtig paadje.

Dus naar Knivskjelodden moet je lopen.

En dat doe ik dan ook maar.

Twee uur kost het me om Knivskjelodden te bereiken.

Ik ga er op een steen zitten om naar de zon te kijken. De zon die maar niet onder wil gaan en over de horizon blijft zweven tot hij weer omhoog mag om te beginnen aan een nieuwe dag. Twee sigaren heb ik van huis meegenomen. De ene is voor als ik over anderhalf jaar op het zuidelijkste punt van Afrika zit. De andere steek ik aan op deze tamelijk magische plek.

Er zwemmen zehonden langs. Er zwemt een walvis langs. Vogels vliegen kwetterend over. Een Australiër is gek genoeg om langs de rotsen naar beneden te klauteren en naakt het koude water in te springen. De zon kruipt voorbij. Mijn sigaar brandt langzaam op. De tijd lijkt niet vooruit te branden.

Toch is de tijd is aangebroken om te beginnen aan mijn trek naar het zuiden, de grote trek naar het zuiden, die in gang wordt gezet zodra ik opsta van mijn steen en die begint met twee uur teruglopen naar mijn fiets.

Om weer bij de camping te komen hoef ik alleen de berg weer af te fietsen.

Als ik eindelijk mijn slaapzak in duik is het half zes in de ochtend. De zon staat alweer hoog aan de hemel en ik voel me uitstekend. Voldaan. Wellicht zelfs gelukkig. En moe. Ja, eigenlijk vooral heel moe.

Dinsdag 30 juli, Honningsvåg – Smørfjord

De Noordkaap wordt dus ten onrechte gezien als het noordelijkste punt van het Europese vasteland. Zoals gezegd is het om te beginnen al niet het meest noordelijke punt, dat is Knivskjelodden, maar daarnaast liggen zowel de Noordkaap als Knivskjelodden eigenlijk helemaal niet op het vasteland, maar op een eiland. Een eiland dat alleen maar over de weg te bereiken is

omdat de Noren er diep onder de zee een 7 kilometer lange, natte, koude, lawaaierige tunnel naartoe hebben gegraven.

Totaal onverantwoord is het om op de fiets door die tunnel te rijden en totaal onbegrijpelijk dat dat niet streng verboden is. De eerste 3 kilometer gaat de weg met een helling van 10% omlaag, zodat je als een soort menselijke kanonskogel over de weg wordt geschoten. Vervolgens rol je een kilometer door, om daarna tegen een muur aan te rijden. Want die laatste drie eeuwigdurende kilometers loopt de weg natuurlijk ook weer net zo steil omhoog.

Hijgend en zwetend probeer ik bijna vergeefs om aan de andere kant van het water te komen. Bij ieder hectometerpaaltje houd ik mijn benen even stil, in een wanhopige poging nieuwe krachten te verzamelen. Krachten die ik nog helemaal niet heb.

Halverwege de helling word ik ingehaald door Thibault, een jonge Fransman. Hij is van Marseille naar de Noordkaap gefietst en is nu op zijn weg terug naar Frankrijk. Zijn conditie is dus wel goed. Geduldig neemt hij me op sleeptouw, tot we eindelijk het zonlicht aan het eind van de tunnel zien en we weer terug zijn op het vasteland.

Met vaste grond onder de wielen rijd ik nog 30 kilometer verder, tot ik een schitterende kampeerplek vind aan een van de prachtige, grillige fjorden die de ruige wildernis van Noord-Scandinavië rijk is.

Woensdag 31 juli, Smørffjord – Skaidi

Op die mooie plek brandt de zon me al om half vijf wakker. Ik kan het nog een uurtje rekken, maar dan wordt het echt te warm om te blijven liggen. Ongeveer tegelijk met de rendierenfamilie die achter mijn tent heeft overnacht sta ik op.

Ik maak wat koffie en wat havermout. Het is volmaakt stil en het belooft een heerlijke lentedag te gaan worden, ook al is het midden in de zomer. Ik neem een bad in zee, houd mijn bidons onder een van de watervalletjes 100 meter verderop en stap weer op de fiets. Op weg naar weer zo'n fraaie tocht.

Zaterdag 3 augustus, Alta – Masi

Muggen.

Het stikt hier werkelijk van die miniatuurmonsters. Nergens kun je ook maar drie seconden stil blijven staan zonder dat ze zich als een bende moordlustige kamikazepiloten boven op je storten. Een korte pauze op een parkeerplaats? Vergeet het maar. Je hebt hooguit een paar minuten de tijd voordat ze doorhebben dat er een vreetfestijn is gearriveerd. En dan moet je of je broodje half hollend opeten, of maken dat je er wegkomt.

Zodra ik vanavond gestopt was met fietsen en mijn tent ergens in een weiland wilde gaan opzetten, kwamen die ellendelingen weer in enorme getale aanzetten. Ze maakten het me nagenoeg onmogelijk mijn tent op te zetten. Ik heb een poging gewaagd mezelf tegen die krenten te beschermen door mijn veel te warme regenjas aan te trekken en een handdoek voor mijn gezicht te binden, maar echt helpen deed dat niet.

Ik heb die tent dus maar zo snel mogelijk neergepleurd. In een paar minuten had ik hem opgezet. Of nou ja, opgezet, hij bleef overeind staan.

Daarna heb ik, al rondjes rennend, nog gauw een pannetje eten gemaakt. Ik wist niet hoe snel ik met mijn nog halflauwe prakje naar binnen moest vluchten en daar lig ik nu nog steeds. In mijn halfbakken opgezette tent. Te wachten op de ochtend. Ik ben nog helemaal niet moe, maar ik ga voor geen goud meer terug naar buiten. Op mijn tent heeft zich namelijk een enorme terreureenheid verzameld. Klaar om toe te slaan, geduldig wachtend tot ik naar buiten kom of misschien alleen maar tegen het doek aan ga liggen. Voor de grap of uit verveling tel ik ze. 31 zijn het er, en dat is dan alleen nog maar op het kleine stukje buitentent dat ik vanaf mijn slaapmatje kan zien zonder mijn hoofd naar buiten te steken. En mijn hoofd steek ik niet meer naar buiten. Tot het morgen is steek ik helemaal niks meer naar buiten. Plassen kan ook wel in een lege fles.

Zondag 4 augustus, Masi – Kautokeino

Vanwege die kutmuggen heb ik vanmorgen de buitengewoon verstandige keuze gemaakt het ontbijt maar over te slaan en onderweg wel wat te eten te kopen. Nu barst het in dit totaal verlaten stukje Europa al niet echt van de horecagelegenheden, maar vandaag is het ook nog eens zondag, dus dat

ene eettentje dat ik onderweg wel ben tegengekomen was natuurlijk ook nog eens dicht.

Goed over nagedacht dus.

En het fietsen op zich was al zwaar genoeg vandaag. De wegen bleven maar steil op en neer gaan en waar ik normaal gesproken bergaf zoveel vaart kan maken dat ik met een beetje slim schakelwerk moeiteloos halverwege de volgende helling kan komen, moest ik vandaag, met die snoeiharde frontale tegenwind, zelfs bij het afrijden van ieder heuveltje bijtrappen om vooruit te blijven komen. En dat is slopend. Zeker als je helemaal niks hebt gegeten.

Na 50 kilometer ploeteren kreeg ik dan ook een onvervalste hongerklop. Alle energie was stukje bij beetje uit mijn lichaam gevloeid en ik kon geen meter meer verder. Ik moest eten, maar het enige dat ik nog bij me had was een pak soep. En omdat ook mijn water inmiddels lang en breed op was, kon ik daar niet zo heel veel mee. Soep in poedervorm is gewoon niet zo heel lekker.

Gelukkig hoorde ik, net voordat ik om dreigde te vallen, ergens onder me het water van een rivier stromen. Daar kon ik naartoe klauteren en met dat rivierwater is het me gelukt net genoeg lunch te maken om met veel pijn en moeite de laatste 10 kilometer naar de camping in Kautokeino nog af te kunnen leggen.

Donderdag 8 augustus, Aarevaara (Zweden) – Pello (Finland)

De bossen in Lapland zijn reusachtig. En ik voel me reusachtig klein. Als een verdwaalde figurant lijk ik helemaal in mijn eentje rond te rijden in dit overweldigende decor. Uren liggen er soms tussen de momenten dat ik een teken van menselijk leven tegenkom. Alles is hier groot en er is hier niets. Niets dan leegte. Alles is leegte.

En dat komt goed uit. Ik merk dat ik dat nodig heb. Leegte. Leegte om me heen en leegte in mijn hoofd. Want alles wat er vlak voor mijn vertrek is gebeurd moet op de een of andere manier toch een keer worden verwerkt. Alles moet nog een plekje krijgen. Het is namelijk niet bepaald niks als je moeder, je heldin, er niet meer is en als je vrouw, je andere heldin, niet meer bij je hoort.

Zo nu en dan vraag ik me af wat er mis is gegaan tussen Marloes en mij en soms lijkt het zelfs of ik het bijna snap. Wat ik weet is dat we veel van elkaar hielden en dat we ondanks al onze verschillen bij elkaar pasten. Wat ik nu snap is dat bij elkaar passen en veel van elkaar houden niet automatisch betekent dat je ook gelukkig wordt samen. Misschien dat het wel goed was gegaan als we alles net iets anders hadden gedaan, of als we elkaar net iets eerder of net iets later hadden ontmoet. Misschien dat we elkaar dan niet weggejaagd, maar aangevuld zouden hebben. Misschien dat ik haar dan meer had kunnen helpen met inzoomen. En zij mij met uitzoomen. Misschien.

Toch kom ik niet heel veel verder dan dat. Daar houdt mijn denkvermogen op. Ik kom er niet achter wat zij dan had moeten doen, of wat ik had moeten laten, en op het punt dat ik het écht snap kom ik dus nooit. Maar veel verder hoef ik waarschijnlijk ook niet te komen. Ik hoef niet alles te snappen en misschien is dat wel het enige dat ik echt moet begrijpen. Het is misgegaan en dat is jammer en best erg, maar het is nu zoals het nu is, en ook dat is zo verkeerd nog niet.

Ook denk ik veel aan mijn moeder. Ik praat zelfs tegen haar. Of met haar eigenlijk. Ik vertel haar meer dan ik ooit heb gedaan. Ik vertel haar hoe het echt met me gaat, wat ik echt denk en wat ik echt vind en ik vertel haar mooie verhalen over de dingen die ik heb gedaan. Ik mis haar niet, maar ik vind het wel erg dat ze dood is. Voor mezelf dan. Voor haar ben ik wel blij. Al die pijn. Al die ellende. En ze vond het vreselijk dat ik deze tocht zou gaan maken. Dat wordt haar nu toch mooi bespaard.

Ik bedenk veel, vraag me veel af en herinner me veel. Ik herinner me beelden, geuren, gedachten en zelfs kleuren. Ik merk dat ik vaak glimlach en dat ik zo nu en dan een klein beetje huil. Geen huilbuien, maar af en toe een traan die langzaam over mijn wang naar beneden glijdt en een eenzaam spoor over mijn gezicht trekt. Zo'n traan die in films gebruikt zou kunnen worden om medelijden op te wekken.

En soms lukt dat ook. Soms heb ik een beetje medelijden met mezelf en soms vind ik mezelf best zielig. Soms, maar niet zo vaak. Want over het algemeen voel ik me helemaal niet zo slecht. Vaak voel ik me zelfs heel goed. Ik vind mezelf stoer omdat ik dit doe en ik heb het gevoel dat ik alles aankan. Nee, ik wéét dat ik alles aankan. Alles. Het gedoe van de afgelopen

maanden. Deze fietstocht. Het leven zelf. Alles. En dat is prettig om te weten.

Mijn gedachten kabbelen voort.

Van mijn moeders dood kom ik bij die van mezelf terecht. Want ik realiseer me heus wel dat de kans niet per definitie nihil is dat ik dit avontuur niet overleef. Extreem weer, kwaadwillende mensen, voedselvergiftiging, enge dieren en enge ziektes. Je kunt het zo gek niet bedenken of het kan me overkomen.

Ik denk erover na en ik kom tot de conclusie dat ik dat zo erg niet zou vinden. Ik vind het leven leuk, maar ik merk ook dat ik niet bang ben om dood te gaan. En ook dat is prettig om te weten. Als ik namelijk niet bang ben om dood te gaan, dan hoef ik ook niet bang te zijn om te leven en als ik zowel voor de dood als voor het leven niet bang ben, dan blijft er niet zo heel veel over om wel bang voor te zijn.

Ik bedenk me wel dat het een goed idee zou zijn iets te regelen, voor het geval datgene gebeurt waar ik niet bang voor ben. Thuis vinden ze het vast fijn om te weten wat ze moeten doen als ze erachter komen dat ik niet meer leef.

Maar wat moet ik regelen? Wat zou ik nou nog willen als ik dood ben?

Nou, niets natuurlijk. Dood is dood en wat kan het mij nou schelen wat er daarna nog gebeurt.

Toch moet er wel een manier zijn om de dood aantrekkelijker te maken, zodat ik er ook een beetje naar toe kan leven. Dood is anders ook maar gewoon dood. Ik denk na en kom erop dat ik het gek vind dat bij alle uitvaarten die ik ooit heb bezocht en waar ik ooit van heb gehoord een uur lang door de overledene gewaardeerde liedjes worden gedraaid, liedjes die worden afgewisseld met goedbedoelde mooie woorden, die stamelend, snotterend en nauwelijks verstaanbaar door geliefde nabestaanden worden uitgesproken.

Alle uitvaarten lijken op die manier ingericht te zijn en daar word ik een beetje droevig van. De liedjes worden niet meer gehoord door degene voor wie ze zijn bestemd en de goedbedoelde woorden zijn aan dodemansoren gericht. Voor de overledene zijn ze te laat en zo'n dienst is dus eigenlijk niets meer dan een uur lang entertainment, een uur lang therapie voor de aanwezigen.

Dat moet toch anders kunnen. Ik besluit dat ik geen liedjes of speeches wil die ik toch niet meer zal horen. Ik wil stilte. Een uur lang stilte. Zo'n vreselijke, ongemakkelijke stilte, waar voor de toehoorders geen eind aan lijkt te komen. En na afloop niks geen koffie en niks geen cake of broodjes. Ook geen bier en wijn. Nee, na afloop alleen sinas. En lolly's. Van die witte lolly's, met van dat plastic eromheen dat je er nooit af kunt krijgen.

Ik stel me die gezichten al voor, met uitdrukkingen die ergens tussen ontzetting, verbazing en verveling in zullen liggen, en ik moet daar nu al urenlang hard om lachen. Als een gek zit ik te schaterlachen op mijn fiets en ik weet zeker dat ik hier de rest van de dag en zelfs de rest van mijn leven nog schik van zal hebben. Ik kan nu al bijna niet wachten tot het zover is. Jammer dat ik het nét niet zelf mee kan maken.

Binnenkort zal ik het op papier zetten. Iets dat zo grappig is moet maar geen fantasie blijven.

Dat is zo ongeveer wat leegte doet met je gedachten. Dit is wat er met je gebeurt wanneer je als een kleinduimpje door die immense en oneindige Lapse bomenvelden rijdt. Dit is wat het met je doet. En dit is wat ik nodig heb.

Zaterdag 10 augustus, Rovaniemi

Met Sinterklaas en de Kerstman is het als met The Beatles en The Rolling Stones. Je bent of voor de een, of voor de ander.

Voor mij is de keuze niet moeilijk.

Terugdenkend aan die mooie decembermaanden uit mijn prilste jeugd, kan er natuurlijk maar een de echte goedheiligman zijn. Liedjes zingen voor de kachel. Een wortel voor het paard in mijn schoen. Door mijn moeder expres met veel spelfouten geschreven gedichten, zodat het net was alsof Zwarte Piet zelf ze had gemaakt. De hele eetkamertafel vol met cadeaus op pakjesavond. Ja, Sinterklaas is mijn man. Sinterklaas, de man die op zijn grote stoomboot ieder jaar trouw vanuit Spanje naar ons land komt om alle kindertjes te voorzien van allerhande prullaria.

Met die Kerstman, dat slappe aftreksel met z'n rendieren en z'n elfjes, heb ik helemaal niks.

Het grote nadeel van Sinterklaas is alleen dat hij altijd, nadat hij twee weken met cadeautjes heeft gestrooid en met zijn boot via de Rijn, de Maas

of het Noordzeekanaal het land weer heeft verlaten, spoorloos lijkt te zijn verdwenen. Zo benaderbaar als hij is zolang hij in ons land is, zo geheimzinnig is zijn bestaan gedurende de rest van het jaar. Hij kan dan wel zeggen dat hij in Madrid woont, maar als niemand er een idee van heeft waar dan precies, dan wordt dat na een paar honderd jaar toch wat minder geloofwaardig.

Dat is denk ik ook waarom hij terrein aan het verliezen is. Daar laat hij het liggen. Want waar niemand het in zijn hoofd zal halen naar Spanje te gaan om de Sint te zoeken, daar kun je de Kerstman het hele jaar door bezoeken. Gewoon bij hem thuis in zijn eigen dorp op de poolcirkel. Kwestie van een betere marketing. Dat moet ik die rare Kerstman toch nageven.

En die marketing werkt. Zelfs bij een verstokt Sinterklaasfan als ik. Want nu ik toch in de buurt was, kon ik het niet laten even bij hem langs te wippen.

Het moet een koddig gezicht geweest zijn. Een wat gezette oude man met een grote witte baard en een rare rode muts op zijn hoofd, die een tamelijk serieus gesprek aan het voeren is met de ongeschoren veertigjarige man, die in zijn smoezelige kleren met een hoed op in de stoel naast hem zit. Maar ik moet eerlijk toegeven dat het eigenlijk heel gezellig was. Hij vroeg me waarom ik er was en ik vertelde hem over mijn fietsreis. Dat wekte waarschijnlijk zijn interesse, want het werd nog best een lang gesprek. Zo lang, dat op een gegeven moment een van zijn elfjes in haar belachelijke groene pakje ons even voorzichtig als dwingend kwam vertellen dat we moesten gaan afronden, omdat er buiten de deur steeds meer ongeduldige kinderen jengelend op hun beurt stonden te wachten.

Na dit bijzondere bezoekje kan ik morgen met een gerust hart verder fietsen. Langzamerhand gaat het met dat fietsen toch al de goede kant op. De poolcirkel ben ik dus inmiddels gepasseerd en gisteren heb ik zelfs zonder al te veel problemen voor het eerst 100 kilometer gefietst. Maar nu mijn reis ook nog is gezegend door mijn nieuwe vriend de Kerstman, kan er natuurlijk helemaal niets meer misgaan.

Woensdag 14 augustus, Puolanka – Kajaani

Prins Friso is overleden. Dat stond onder een foto van hem in de krant die ik las, terwijl ik in een benzinstation aan het schuilen was voor de regen. Of dat was in ieder geval wat het meisje achter de kassa me vertelde toen ik

haar vroeg wat er bij die foto stond, want zelf kon ik uit de woorden onder de foto niets, maar dan ook helemaal niets opmaken.

Fins is namelijk een onbegrijpelijk brabbeltaaltje. Ik probeer er voortdurend touwen aan vast te knopen, maar hoewel ik helemaal zo slecht niet ben in talen, lukt me dat voor geen meter. Ik probeer in elk land waar ik kom altijd wel wat woordjes uit de lokale taal te leren, maar met Fins is dat bijna onmogelijk. Het lijkt echt in helemaal niets op de talen die ik wel machtig ben en zelfs bij de meest eenvoudige woordjes duurt het echt dagen voor ik ze kan onthouden.

Ik heb het dus maar opgegeven en er genoeg mee genomen dat ik nooit verder zal komen dan:

- kiitos: dankjewel. Altijd handig in winkels.
- yksi en kaksi: één en twee. Minder moeilijk omdat het van die schattige woordjes zijn.
- keskusta: centrum. Dat heb ik onthouden omdat ik dat woord steeds op verkeersborden zag staan. Ik heb daarom heel lang gedacht dat Keskusta de een of andere grote stad moest zijn, waarbij ik altijd dicht in de buurt was, maar die ik nooit daadwerkelijk bereikte.
- aamiainen: ontbijt.

Dat ik juist dat laatste woord ken is geen toeval. Dat is namelijk een van de belangrijkste woorden waar je op reis mee te maken krijgt. Als je in een hotel moet afdingen en ervoor moet zorgen dat het ontbijt bij de kamerprijs is inbegrepen bijvoorbeeld. Ik denk dan ook dat er weinig mensen op aarde rondlopen die, als het puur en alleen op dat woord aankomt, zo'n taalexpert zijn als ik. En geloof me, het woord ontbijt is niet het makkelijkste woord om expert in te worden. Want hoeveel sommige talen ook op elkaar mogen lijken, allemaal hebben ze wel haar eigen onmogelijke woord uit de kast getrokken om het eten dat je 's morgens naar binnen moet werken mee aan te duiden. Alsof ze het er speciaal om gedaan hebben.

Als je alleen al kijkt naar de wat bekendere Europese talen, dan sla je steil achterover. Nederlands: ontbijt. Engels: breakfast. Frans: petit déjeuner. Duits: Frühstück. Italiaans: prima colazione. Spaans: desayuno. Portugees: café de manha. En ook voor de talen waar ik tijdens mijn reis mee te maken ga krijgen, geldt dat er geen peil op te trekken is. Deens: morgenmad. Noors: frokost. Fins: aamiainen. Russisch: zavtrak. Ests: hommikusöök. Lets:

brokastis. Litouws: pusryčiai. Oekraïens: snidanok. Roemeens: mic dejun. Bulgaars: zakuska. Servisch: duručak. Albanees: mëngjes. Macedonisch: pojadok. Grieks: proino. Turks: kahvaltı.

Dat is toch niet normaal? Je zou bijna gaan geloven in een complottheorie van de een of andere taalunie, die er op deze manier voor wil zorgen dat het menselijk ras door uithongering wordt uitgeroeid.

En het gaat echt voor bijna alle talen op. Zoek maar na. In het Tsjechisch, Slowaaks, Sloveens, Fries, Hongaars, Catalaans, Baskisch, Armeens, Luxemburgs, Esperanto of Latijn. Echt om gek van te worden. En dan heb ik het alleen nog maar over Europese talen. Ik wil er nu nog niet aan denken hoe ik het in het Arabisch, Swahili, Wolof, Zulu of Amhaars voor elkaar moet gaan krijgen 's morgens een omeletje op mijn bord te krijgen.

Maar goed, ik weet nu in ieder geval dat die arme Friso eindelijk uit zijn lijden is verlost en in die wetenschap moet ik verder, want het is weer even droog.

Veel langer dan een half uur duurt het echter niet voordat het weer enorm hard begint te regenen. Het is nog 30 kilometer tot het keskusta van Kajaani en als ik daar aankom ben ik doorweekt. Ik tref er kaksı hotels aan. Hotel yksi is vol. Hotel kaksı niet, maar de prijs voor yksi kamer voor yksi persoon voor yksi nacht is daar wel 120 euro. Ik probeer wat van die prijs af te krijgen, maar dat lukt me deze keer niet. De man van de receptie snapt ook wel dat ik dat hondenweer niet meer in ga en dat ik bereid ben te betalen wat hij vraagt.

Ik vraag wel of het dan inclusief aamiainen kan. Dat vindt hij in orde. Ik krijg de sleutel van mijn kamer, zeg kiitos tegen de vriendelijke man, maak mijn fiets vast aan de reling van een trap in de hal en stap met mijn tassen de lift in, die me naar de verdieping moet brengen waar mijn kamer op ligt, mijn huis voor yksi nacht. Voor yksi nacht, want kaksı nachten is te duur. Dat wordt me wat te gortig.

Zondag 18 augustus, Varkaus – Savonlinna

De Finnen zijn een stug volkje. Ze zijn best vriendelijk en behulpzaam, maar dan wel alleen als ze niet anders kunnen. Ze zijn erg gesloten en contact met ze leggen is dan ook niet zo eenvoudig.

Gelukkig zijn er daarom nog mensen als Valentina.